

Nogmaals de drinkwatervoorziening van Texel

In zijn artikel 'Ontziltingsinstallatie op Texel vervangen door zinker' (H₂O, 3 maart jl.), gaat de heer ir. J. Haasnoot in op de recente wijziging van de drinkwatervoorziening op Texel.

De heer Haasnoot wekt in dit artikel de indruk dat het PWN, na zorgvuldige overweging, besloot de waterproductie op Texel te beëindigen. Naar mijn oordeel is het tegendeel waar en heeft het PWN pas op aandrang van de gemeente Texel andere aspecten dan louter bedrijfseconomische belangen in beschouwing genomen. In de eerste plaats doel ik hierbij op het effect dat sluiting van de waterfabriek zou hebben op de lokale economie van Texel.

Het provinciaal bedrijf rekende dit blijkbaar niet tot zijn verantwoordelijkheid. Is deze houding wellicht nog te verdedigen, op de in het artikel vermelde voorstudie, waarop de directie van het PWN haar besluit baseerde, valt het nodige af te dingen. Tenslotte maakt de heer Haasnoot geen melding van het innovatief karakter van een (vernieuwd) waterproductiebedrijf op Texel. Om te voorkomen dat er een onjuist beeld ontstaat rond de voorgeschiedenis met betrekking tot sluiting van de waterfabriek op Texel, is een aanvullende toelichting mijns inziens op zijn plaats.

Toen het college van B&W van Texel, begin 1986, vernam dat de directie van het PWN besloten had om de waterfabriek 'Texelstroom' buiten gebruik te stellen en de drinkwatervoorziening van Texel in het vervolg, voor het grootste deel, door middel van aanvoer vanaf de vaste wal te realiseren, was en onaangenaam verrast. In de eerste plaats was men bevreesd voor het negatieve effect dat sluiting van de waterfabriek zou hebben op de werkgelegenheid. Voorts achtte men het niet ondenkbeeldig dat op lange termijn ook de elektriciteitsproductie op het eiland gestaakt zou moeten worden, waardoor er een verdere afname van arbeidsplaatsen zou plaatsvinden. De relatie tussen de elektriciteits- en waterproductie op Texel, komt overigens niet zo duidelijk naar voren in het artikel van de heer Haasnoot.

De waterfabriek werd voorzien van energie door hergebruik van afval-warmte van de elektriciteitscentrale. Ontkoppeling van de waterfabriek verlaagt derhalve het economisch draagvlak van de elektriciteitscentrale.

Zoals uit het artikel van de heer Haasnoot blijkt, waren er, met betrekking tot de waterfabriek, 14 arbeidsplaatsen in het geding. Bovendien had zich een palingkwekerij in de nabijheid van de waterfabriek gevestigd, die weer een 'afval'-produkt in de vorm van brine van de waterfabriek gebruikte. Ook het voortbestaan van dit bedrijf liep door sluiting van de waterfabriek gevaar, waardoor nog eens vier à negen

arbeidsplaatsen verloren zouden gaan. Het zal duidelijk zijn dat een dergelijk verlies aan arbeidsplaatsen in een gebied, waarvan de werkgelegenheid toch al eenzijdig afhankelijk is van de seizoengevoelige toeristenindustrie, een zorgwekkende ontwikkeling is. In dit kader moeten de bezwaren, die de gemeente Texel had tegen het zinkerplan van het PWN, worden geplaatst.

Nadat de gemeente kennis had genomen van de, wat de heer Haasnoot in zijn artikel noemt 'uitgebreide technische voorstudie'¹⁾, bleek dat het gehanteerde cijfermateriaal in deze voorstudie erg globaal was. Met name de investering verbonden aan de aanleg van de zinkers was erg laag. Een hogere investering voor de zinkers zou tot een geringer kostenverschil tussen de, in het artikel genoemde, twee mogelijkheden leiden. Overigens werd het vermoeden dat de kosten voor de zinkers te laag waren ingeschat, ingegeven door eerdere studies op het gebied van de aanleg van leidingen naar Texel, alsmede de gedegen kennis die lokale instanties, waaronder de dienstkring Texel van Rijkswaterstaat, van het betrokken gebied hadden. Op basis van dit gegeven besloot de gemeente Texel een contra-expertise te laten uitvoeren door ingenieursbureau Haskoning. De uitkomst van dit onderzoek²⁾ gaf inderdaad een ander financieel beeld dan de voorstudie van het PWN. Een uitgebreid onderzoek van het ingenieursbureau wees uit dat de kosten voor de zinkers f 13,5 miljoen zouden bedragen. Met een dergelijke investering werd de conclusie met betrekking tot de kostenvergelijking van de PWN-voorstudie ondermijnd.

Het lijkt er nu op dat de praktijk het gelijk van het PWN heeft bewezen. Ik meen echter dat dit maar zeer ten dele waar is. De praktijk heeft nadrukkelijk uitgewezen dat de zinkers niet op de conventionele wijze tegen de aanvankelijk geraamde kosten van f 8,5 miljoen konden worden aangelegd. Zowel de PWN-voorstudie als het onderzoek van Haskoning ging uit van de conventionele werkwijze, dat wil zeggen de leidingen door inspuiten en/of baggeren, aanbrengen. Dat het PWN er uiteindelijk in geslaagd is een buitenlandse aannemer te vinden die op basis van een soort 'turn-key' opdracht de zinkers tegen f 8,9 miljoen wilde aanleggen, is een bijzonderheid. Het bedrijf gebruikte namelijk een – zeker voor drinkwaterleidingen – nieuwe techniek en wilde tegen zeer scherpe prijs deze techniek bewijzen. Ook de vertraging van de oplevering van enkele maanden, in verband met tegenvallers tijdens de uitvoering zal daarom geen invloed hebben gehad op de kostprijs van de zinkers. Wat mij nu stoort is dat de heer Haasnoot het resultaat van hard en scherp onderhandelen

met een aannemer, die wellicht tegen kostprijs of lager wilde werken, vergeleek met een 'budgetaanbieding' voor een hyperfiltratie-installatie.

Ook hier had de 'praktijk' een lagere investering tot gevolg kunnen hebben. Daarenboven had zich tijdens de studie van Haskoning inmiddels een andere leverancier van drinkwaterproductiemiddelen in de discussie gemengd. Deze leverancier deed een aanbieding voor een systeem dat een combinatie was van lage temperatuursdestillatie en hyperfiltratie. Dit systeem zou, volgens een kostenberekening van het ingenieursbureau Tebodin³⁾ leiden tot een prijs van f 2,25 per m³ drinkwater. Door het PWN is deze mogelijkheid nauwelijks bekeken. Eén onderdeel van de PWN-voorstudie, namelijk de geraamde investering voor de zinkers, blijkt min of meer door toeval te kloppen. De heer Haasnoot maakt in zijn artikel vervolgens de fout te veronderstellen dat de rest van de inhoud van deze voorstudie dan ook wel juist zal zijn. Het artikel gaat vervolgens verder met het vermelden van andere overwegingen, die niet of nauwelijks in de PWN-voorstudie aan de orde komen, doch wel naderhand door Haskoning worden behandeld. Daarbij laat de heer Haasnoot één belangrijke overweging buiten beschouwing, namelijk de kans die het PWN had om op Texel op het gebied van de drinkwaterproductie een technologisch vooruitstrevend doch bedrijfszekere oplossing te kiezen. Van de ervaring met een systeem als lage temperatuursdestillatie gecombineerd met hyperfiltratie hadden alle Nederlandse waterleidingbedrijven op termijn kunnen profiteren. Dat zou, in het licht van de alsmaar slechter wordende kwaliteit van het uitgangsprодукt voor de vervaardiging van drinkwater, geen overbodige luxe zijn. In dat verband frappeert het me dat in de Engelse samenvatting van het artikel het volgende staat: 'The isle of Texel, (...) is the most exciting supply area of the provincial watersupply company of North-Holland'. Als het gaat om de afnemers in het gebied, dan valt hier nog wat voor te zeggen; als het om de drinkwatervoorziening van Texel op zich gaat, is het nauwkeuriger het woordje 'is' te vervangen door 'was'.

Ir. A. A. T. Doppenberg
(tot 01-03-1988 directeur
gemeentewerken Texel)

Noten

¹⁾ 'Toekomstige watervoorziening Texel', 14 april 1986, rapport van het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland.

²⁾ 'Toekomstige watervoorziening Texel', juli 1986, rapport uitgebracht door Haskoning, Koninklijke Ingenieurs en architecten te Nijmegen.

³⁾ 'Variantenstudie toekomstige drinkwatervoorziening voor Texel', 29 september 1986, rapport uitgebracht door Tebodin, raadgevend ingenieursbureau te Den Haag.